

Kako se prima cjepivo?

Cjepivo se prima kao injekcija u mišić nadlaktice

Potrebno je primiti 3 doze cjepiva i to redom:

1. Prva doza: na dan dolaska
2. Druga doza: 2 mjeseca nakon prve doze
3. Treća doza: 6 mjeseci nakon prve doze

Zasad poznate nuspojave cijepjenja?

Kao i kod ostalih cjepiva moguće su nuspojave, iako se cjepivo općenito dobro podnosi

Najčešće zabilježene nuspojave uključuju:

- bol, otok, svrbež i crvenilo na mjestu primjene cjepiva
- povišena temperatura, mučnina, vrtoglavica, povraćanje, nesvjestica

Zabilježene su i sljedeće nuspojave:

- otok limfnih žlijezda, Guillain-Barré sindrom, glavobolja

Što je potrebno znati?

- Cijepjenje nije zamjena za rutinski probir na rak vrata maternice (PAPA test, kolposkopija, HPV tipizacija)!
- Djevojke/žene i nakon cijepjenja trebaju se **redovito kontrolirati kod ginekologa!**
- Cjepivo neće štiti od bolesti koje mogu nastati preostalim tipovima HPV-a koji nisu zastupljeni u cjepivu!
- Postoji više od 130 tipova HPV-a: ovo cjepivo štiti od 4 tipa (6, 11, 16, 18)!
- Za sada **nema objavljenih kliničkih studija koje bi pokazale da je učinkovitost cijepjenja veća** ako se provodi u dječjoj dobi!
- **Nema studija dugoročnog praćenja djece do 15. godine** koja su do sada cijepljena iz kojih bi se vidjela uspješnost zaštite od HPV infekcije i raka u odrasloj dobi!
- Prema podacima dosadašnjih kliničkih studija zaštita je pouzdana **5 godina nakon cijepjenja!**
- U Europi je cijepjenje do sada ušlo u kalendar cijepjenja djece samo u Italiji i Austriji, a cijepjenje se organizirano provodi u Australiji!
- Cjepivo je **dokazano učinkovito kod žena u dobi od 16 do 26 godina**

Najdjelotvornije mjere u sprečavanju HPV infekcija su:

informiranost! uloga obitelji! odgovorno spolno ponašanje!
redoviti preventivni ginekološki pregledi!

Hrvatsko društvo za školsku i sveučilišnu medicinu HLZ - a

HUMANI PAPILOMAVIRUS (HPV) i primjena cjepiva protiv HPV-a tip 6, 11, 16 i 18

Što je to Humani Papilomavirus (HPV)?

- Ljudski papiloma virus je DNK virus čiji je naziv izvedenica od lat. riječi *papilla* (bradavica) i grč. riječi *oma* (tumor)
- Centar za kontrolu i prevenciju bolesti u Atlanti, SAD
- (CDC) procjenjuje da je u 2005. g. 20 milijuna ljudi u SAD-u bilo zaraženo HPV-om
- Zasad je poznato više od 130 različitih tipova HPV-a, svaki tip nosi broj
- 40-tak tipova HPV-a može uzrokovati infekcije u području genitalnih organa
- Većina HPV infekcija je prolazna i bez simptoma
- Ipak, ponekad infekcija HPV-om može dovesti do razvoja karcinoma vrata maternice, predstavlja raka ili genitalnih bradavica, ovisno skupini kojoj virus pripada

Skupine HPV-a prema promjenama koje mogu uzrokovati

- Od 40-tak virusa koji uzrokuju promjene u anogenitalnom području tri su skupine:
Visokorizični tipovi: 16, 18, 31, 33, 35, 39, 45, 51, 52, 56, 58, 59, 68, 73 i 82 – mogu uzrokovati zloćudne promjene (predstavlja raka i rak vrata maternice)
Niskorizični tipovi: 6, 11, 40, 42, 43, 44, 54, 61, 70, 72, 81, i CP6108 – mogu uzrokovati dobroćudne promjene (genitalne bradavice)
Tipovi neodređenog rizika
- HPV infekcija uzrokuje tumor na način da se virus ugradi u stanice domaćina i započne bujanje stanica
- Nastali tumori mogu biti dobroćudni (šiljasti kondilomi spolovila i oko anusa). Ti su tumori povezani s HPV-om niskog rizika, najčešće tipovima 6 i 11 (u 90% slučajeva)
- Zloćudni tumori koji mogu nastati su karcinom vrata maternice. Najčešći tipovi koji uzrokuju zloćudne promjene su HPV 16 i 18 (u 70% slučajeva raka vrata maternice i predstavlja raka CIN 2/3)

Genitalne bradavice

- Genitalne bradavice (šiljasti kondilomi) uzrokuju niskorizični tipovi HPV-a
- Bradavičaste promjene nalaze se na unutrašnjem ili vanjskom području spolnih organa i oko anusa.
- Mogu boljeti, svrbjeti, krvariti i stvarati nelagodu. Te promjene najčešće nisu predstadiji raka.
- Uspješno se liječe, no ponekad je liječenje potrebno ponoviti nekoliko puta kako bi se promjene odstranile.

Rak vrata maternice i predstadiji raka (CIN)

- Rak vrata maternice je ozbiljna bolest koja ugrožava život
- Uzrokuju ga visokorizični tipovi HPV-a, u 70% slučajeva tip 16 i 18
- Raku prethode neliječeni predstadiji raka (CIN-ovi) koje se mogu otkriti redovitim ginekološkim pregledima (PAPA-test) i liječiti

Tko je ugrožen od Humanog Papillomavirusa?

- CDC procjenjuje da će se najmanje 50% seksualno aktivnih ljudi tijekom svog života zaraziti HPV-om
- Sve ženske i muške, spolno aktivne osobe, su pod rizikom
- Prema istraživanjima provedenim kod nas, među ženama s patološkim nalazom PAPA testa od visokorizičnih HPV-a tip 16 je najučestaliji tip virusa, slijede 31, 33, na 4. mjestu tip 18, a pojavljuju se još i 52, 45, i 58.
- Mnogi ljudi koji su zaraženi HPV-om ne moraju pokazivati bilo kakve znakove ili simptome!
- To znači da mogu prenijeti virus drugoj osobi, a da to i ne znaju!

Što je to Gardasil?

GARDASIL je četverovalentno cjepivo koje pomaže u zaštiti od bolesti uzrokovanih HPV-om tipova

6, 11, 16 i 18:

- Raka vrata maternice
- Abnormalnih i prekanceroznih promjena vrata maternice
- Abnormalnih i prekanceroznih promjena rodnice
- Abnormalnih i prekanceroznih promjena stidnice
- Genitalnih bradavica

Cjepivo pomaže u sprječavanju nastanka ovih bolesti – ali ih neće izliječiti!

Cjepivo je proizvedeno rekombinantnom tehnologijom i sadrži samo dijelove virusa.

Cjepivo je namijenjeno djevojčicama/djevojkama u dobi od 9 do 26 godina. Cijepljenje se provodi u 3 doze

Istraživanja

- Učinkovitost u sprječavanju prekanceroznih lezija vrata maternice i stidnice ispitana je među djevojkama i ženama u dobi 16-26 g. s visokom djelotvornošću 95-100%.
- Praćenje je trajalo 2-4 godine. Manji je broj žena, njih 241, praćeno 5 godina s istom visokom djelotvornošću
- Prema najnovijim objavljenim podacima, Gardasil je u žena u dobi od 24 do 45 godina spriječio 91% stalnih infekcija, blagih abnormalnosti i prekanceroznih stanja vrata maternice te lezija na vanjskome spolovilu uzrokovanih HPV-om tipa 6, 11, 16 i 18
- U djevojčica, djevojaka i mladića od 9-15 godina zasad postoje podaci samo o uspješnom stvaranju protutijela po završetku cijepljenja. Nije ustanovljena izravna veza protutijela sa zaštitom

Da li cjepivo pomaže ako je netko već zaražen Humanim Papillomavirusom?

- Cjepivo će najbolje štititi prije bilo kakvog kontakta tipovima HPV-om tipova 6, 11, 16 i 18; najsigurnije prije početka spolnog života
- Netko, tko je već zaražen HPV-om, može imati koristi od ovog cjepiva jer većina ljudi nije zaražena sa sva četiri tipa virusa od kojih cjepivo štiti, pa će imati djelomičnu zaštitu od preostalih tipova sadržanih u cjepivu
- Cjepivo se ne smije koristiti s namjerom liječenja bolesti

Tko se NE smije cijepiti?

Osoba:

- alergična na bilo koji sastojak cjepiva (npr. pekarski kvasac)
- koja je imala alergijsku reakciju nakon primjene prethodne doze cjepiva
- s visokom tjelesnom temperaturom
- koja boluje od teže akutne bolesti

O ostalim kontraindikacijama individualno će odlučiti liječnik cjepitelj

Prije cijepljenja važno je liječniku naglasiti:

- alergijsku reakciju na prethodnu dozu cjepiva
- poremećaj zgrušavanja krvi
- oslabljeni imunološki sustav, npr. zbog genetske bolesti ili HIV infekcije
- trenutnu ili planiranu trudnoću, cjepivo se ne preporuča davati u trudnoći
- povišenu tjelesnu temperaturu
- uzimanje lijekova